1940 ий
18
АПРЕЛЬ
№ 36 (649)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушнысы!

РВЕЗЕ КОММУНИСТ

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

ШОШО АГА ЖАПЫШТЕ АГИТАЦИОННО-МАССОВЫЙ ПАШАМ ВИЯҤДЕНА

Большевик - шамыч партийын XVIII с'ездыштыже Сталин йолташ „шушаш 3—4 ийыште гектарлан кокла шот дене 12—13 центнер урожайность дене кажне ийын 8 миллиард пырчым производитлымашке шукташ, технический культура-шамыч шотышто производствым кокла шот дене 30—35 процентлан кугемдаш" манын задача-шамычым шынден. Мутат уке, нине задача-шамычым мемнан колхозна-шамыч шуктат. Вет мемнан партий ден правительство да Сталин йолташ шурно лектышым кугемдашлан чыла условийым ыштеныт. Колхозник-шамычлан икте гына—колхозышто честно, добросовестно пашам ышташ.

Колхозлаште труд производительностым нӧлталшаш верч, колхозник да колхозница-шамыч коклаште агитационно-массовый пашам утларак кумдан шарыман. Опыт ончыкта, кушто агитационно-массовый паша сайын шындыме гын, кушто политический паша производственный задача-шамыч дене сочетатлалтеш гын, тушто пашат сай. А шемер масса коклаште умылтарымаш пашам сайын шындашлан чыла йӧн уло: колхозный клуб, лудмо пӧрт, красный уголок-шамыч, газета, журнал.

Шошо ага кампаний жапыште колхозник-шамыч коклаште комсомолец да агитатор-шамыч пашам поснак чот ыштышаш улыт.

2—3 кечылаште комсомольский организаций-шамыч политически грамотный комсомолец-шамычым бригадылашке беседчиклан да газетым лудашлан ойырышаш улыт. Агитатор да беседчик-шамычлан, агитколлектив руководитель-шамыч дене пырля планым ыштен, пашам план почеш ышташ тӱҥалман. Кызыт утларакше СССР Верховный Совет VI Сессийын материалже-шамычым СССР Совнаркомын да ВКП(б) ЦК-н пытартыш пунчалже-шамычым, международный положений нерген умылтарыман. Тилдеч посна ВКП(б) ЦК-н мартовский пленумын решенийже-шамычым кумда массын сознанийышкыже шукташ да тудым илышышке пуртышаш верч кучедалман.

Агитатор да беседчик-шамыч пасушко лектын, канаш шогалме жапыштат умылтаршаш улыт.

Тракторный бригадылаште гын агитационно-массовый пашам поснак кумдан шарыман. Тракторист-шамыч коклаште партий ден правительствын пунчалышт, международный положений нерген умылтарыме деч посна Сталин йолташын краткий биографийжым тунеммашым организоватлаш кӱлеш.

Тракторный бригадылаште кечееда тракторист-шамычын паша нормыштым темен толмыштым показательный доска гыч да пырдыж газета гоч эреак ончыктыман.

Шошо ага пашашке лекме деч ончыч шошо агам кӱкшӱ качество дене да кӱчык жапыште пытараш ӱжшӧ пырдыж газетым лукташ кӱлеш. Пырдыж газетым посна тракторный бригадын, тракторист, звено-шамычын да посна колхозник-шамычын обязательствыштым печатлаш.

Первичный комсомольский организаций-шамычлан масса коклаште агитационно-массовый пашам сай шындашышт ВЛКСМ райком-шамыч дечат кугу полыш лийман. Нуно шке пашаенгже-шамычым да комсомольский активым мобилизоватлен верлашке лектын пашаште практически полшышаш улыт.

Тиддеч посна ВЛКСМ райком-шамыч колхозлашке агитбригадым колтымо нерген шоналтышаш улыт. Сельсоветлашке да колхозлашке колтымо агитбригада-шамыч агитационно-массовый пашам кумдан шарыме дене пырля культурный пашам сай шындышаш улыт.

Мутат уке, Марийский республикысе комсомольский организаций-шамыч нине задача-шамычым честь дене шуктат да шошо ага кампаний жапыште колхозник-шамыч коклаште агитационно-массовый пашам эше кумдан шарат.

Осоавиахим 14 лотерейный билет-шамычым шарымаш успешно эрта

Кужеҥер (телефон дене). 15 апрель кечын районный центр гыч 19 активный комсомолец-шамычым первичный осоавиахим да комсомольский организацийлашке осоавиахим 14 лотерей билетше-шамычым шараш полшаш колтымо. Нуно верлаште лотерей билет шарымаште практический полышым пуат.

„Муравей" колхозышто (Русско-Шойский сельсовет) комсомолец Эльдерев йолташ колхозник да колхозница-шамыч коклаште нк кечыште 350 теҥгеаш билетым шарен.

Токтай-Беляк сельсовет кӧргыштат уполномоченный-комсомолец Шестаков йолташ 180 теҥгеаш билетым шарен. Тиддеч посна Шестаков йолташ 5 пырдыж газетым лукташ полшен.

Моло сельсоветласе колхозлашат уполномоченный-шамыч пашам начар огыл ыштат.

А. А. Свинцов.

* * *

Оршанка (телефон дене).

Районысо шемер-шамыч Осоавиахим 14-ше лотерей билет-шамычым шараш тӱҥалме кечым кугу куанымаш дене вашлийыныт.

15 апрельыште учреждениилаште, колхозлаште да учебный пунктлаште лотерей билет-шамычым шараш тӱҥалме лӱмеш митинг ден собраний-шамычым эртарыме. Район мучко первый кечыште чылаже 2.125 теҥгеаш билетым шарыме.

Теве ВКП(б) райком пелене осоавиахим первичный организацийын члнже-шамыч 480 теҥгеаш лотерей билетым налыныт.

Милиций пашаеҥ-шамыч коклаште Н. В. Лекисанин йолташ 300 теҥгеаш билетым шарен.

Райздрав ден больница пашаен-шамыч 300 теҥгеашым налыныт да 200 теҥгем эше налаш лийыныт.

Великопольский сельсовет „Куат" колхоз пелене осоавиахим организаций (председательже И. Рябинин йолташ). „1 май" колхозысо (председательже В. Иванов) да „Йошкар Орша" первичный организаций-шамыч лотерей билет-шамычым Первый Май марте шарен пытараш мутым пуэныт.

Ф. И. Кузьминых

* * *

Шернур район, Мустай сельсовет кӧргысӧ колхозник ден колхозница-шамычат 14-ше Всесоюзный лотерей билет шарымашым куанен вашлийыч.

15 апрельыште „Мопр" колхозышто учитель А. Канаков йолташ 50 теҥгеаш билетым шарен. Мустай неполный средний школышто тунемше-шамыч лотерейный билетым 155 теҥгеашым налыныт.

А. Е. Чемеков.

Бригада-шамыч колхозлашке лектыныт

Йошкар-Ола МТС-ын 14 тракторный бригадыже-шамыч 17 апрельыште колхозлашке каеныт. Кажне тракторный бригада кум колхозым обслуживатлаш тӱҥалеш.

Ага пашам сайын да жапыштыже ыштен шукташлан посна бригада-шамыч социалистический соревнованийыш ушненыт. Тракторист-шамыч гусеничный трактор дене шошо ага жапыште государственный норма 975 гектар олмеш 1250 гектарым да колесный трактор дене 325 гектар олмеш 900 гектарым куралаш мутым пуэныт.

Нуно бобовый ден колосовый культурым 5—7 кечыште ӱден пытарышаш верч тыршат.

Паша жапыште кажне тракторный бригада-шамыч производство деч кӱрылтде 2 ӱдрамаш-трактористкым туныктен лукташ лийыныт.

Йошкар - Ола МТС пашам успешно шуктышаш верч Чувашский МТС дене соревноватла.

М. Осипов,

Йошкар-Ола МТС-ын помполитше.

Карело-Финский ССР деч Верховный Советыш депутат-шамычым сайлымаш кече нерген

СССР Верховный Совет Президиум Карело-Финский ССР деч СССР Верховный Советыш депутат-шамычым сайлымашым 1940 ий 16 июньлан назначитлен.

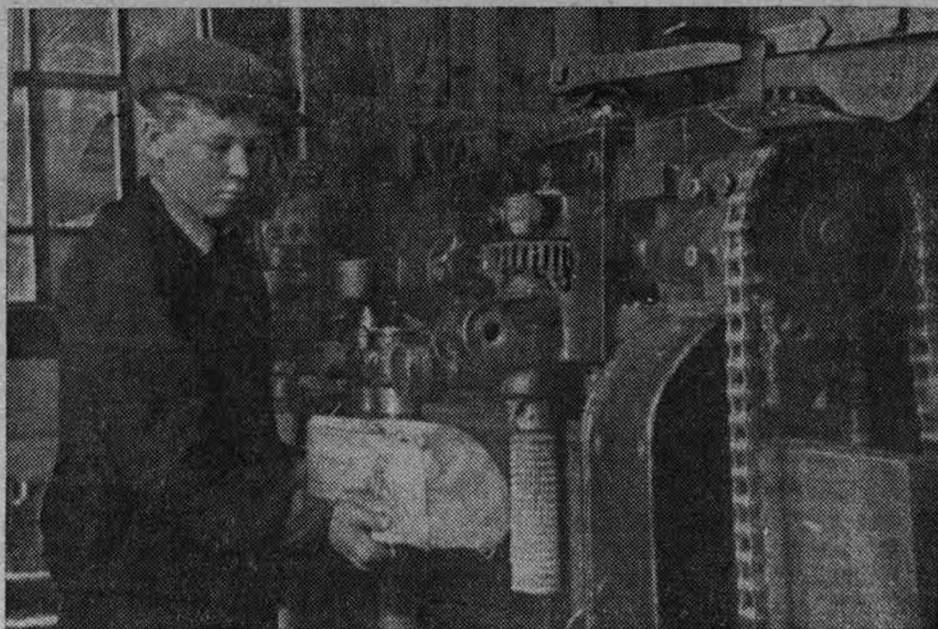
Карело-Финский ССР деч СССР Верховный Советыш сайлымаш избирательный кампанийын тӱҥалмашыжым 1940 ий 16 апрель гыч увертарыме.

СССР Конституцийын 34 ден 35-ше статьяже-шамыч да „СССР Верховный Советыш сайлымаш нерген Положенийын" 21, 22, 23 да 24-ше статьяже-шамыч основанийеш Карело-Финский ССР-ыште СССР Верховный Советын Национальность-шамыч Советыш сайлышашлан 25 избирательный округым да Союз Советыш сайлышашлан 1 избирательный округым ыштыме.

(ТАСС).

Финляндийын Посланникше г. И. К. Паасикивин верительный грамота-шамычым вручитлымыже

15 апрельыште СССР Верховный Совет Президиум Председатель М. И. Калинин йолташ Финляндийын Чрезвычайный Посланникше да Полномочный Министрже г. И. К. Паасикивим приниматлен, тудо Калинин йолташлан шке верительный грамотыжо-шамычым вручитлен.

Звенига район, Шоленгер станцийысе Киров лӱмеш химзаводын стружевой цехын станочникше стахановец-комсомолец Е. П. Терешин йолташ пашаште производственный планым 126 процентлан тема.

Фото М. Чуршуковын.

71

Эн сай комсомолец-шамычым партий радамыш пуэна

Ленинско-Сталинский комсомол ий еда шке радам гычше стахановец, отличник да ударник, пашаште проверенный комсомолец-шамычым, большевистский партий радамыш пуа. ВЛКСМ Йошкар-Ола горком 1940 ийыште кок тылзе жапыште 38 комсомолецлан партий кандидатыш пураш да 7 еҥлан ВКП(б) членыш пураш рекомендацийым пуэн.

Рекомендоватлыме кокла гыч ВКП(б) Йошкар-Ола горком 1940 ийыште 22 еҥым ВКП(б) членыш да 40 еҥым партий кандидатыш приниматлен.

Самырык партий кандидат Йошкар-Ола городской Советын депутатше З. А. Никулина йолташ горсовет исполком председательын заместительжылан ышта.

ВКП(б) кандидат В. А. Федулов йолташ Ната Бабушкина лӱмеш аэроклубын летчик — инструкторжылан ышта. Аэроклуб пеленсе комсомольский организацийын секретарьже улеш.

Партий кандидатыш рекомендоватлыме шотышто Марпединститут, Поволжский Лесотехнический институт, НКВД пеленсе комсомольский организаций-шамыч пашам икмыняр саемденыт. Но южо комсомольский организацийлаште тиде паша кӱлеш кӱкшытыштӧ огыл. Теве Наркомздрав пеленсе комсомольский организаций (секретарьже Горлоухов) Горкомхоз (секретарьже Эндышева), да моло организацият, комсомолец-шамычым партий радамыш шагал рекомендоватлат.

ВЛКСМ горком але комсомольский организацийлаште посна комсомолец-шамычым шагал изучатла. Нунылан кӱлеш полышым пуэн ок шого.

ВЛКСМ горком ситыдымаш-шамычым кӱчык жапыште вожгычак пытарышаш. Эн сай проверенный комсомолец-шамычым кажне кечын партий радамыш пуэн шогыман.

Ив. Литвин.

УЧИТЕЛЬ АКТУГАНОВ ЙОЛТАШ

Педучилищым тунем пытарымекыже Александр Иванович Актуганов йолташым Кокшамар средний школышко (Звенига район) марий йылме ден да литературым туныкташ колтат. Тудо ынде кокымшо ий школышто пашам ышта.

Тудлан первояк, практика деч посна старший класслаште пашам ышташыже нелэ лийын. Туге гынат тудо нелылык деч лӱдын огыл. Нелылыкым ончыдеак шке пашажым йӧратен ышташ тӱҥалеш. Кызыт тудын руководитлыме V „Б" класс школышто эн ончыл, дисциплинированный класслан шотлалтеш.

Александр Иванович шке квалификацийжым эреак нӧлтеа. Методический газета ден журналым лудеш. Урокыш сайын ямдылалтын коштеш. Садланак тудын урокшо интересно да живойын эрта. Тудын предметше дене ик начар тунемшат уке. Ученик-шамыч тудым йӧратат.

Актуганов йолташ комсомолец. Тудо шке политический уровеньжым чарныде нӧлтен шога. Кызыт „ВКП(б) историй краткий курсым" средний звено дене изучатлен пытарен да первоисточник-шамыч дене изучатла. Тыгак Актуганов йолташ партий историйым самостоятельно изучатлыше-шамыч дене чӱчкыдын теоретический собеседованийым, консультацийым эртара.

Т. Н. Лещенко.

Марийский АССР Совнарком пеленсе кинофикаций управленийын комсомолец-ше-шамыч „ВКП(б) историй краткий курсым" изучатлаш ВКП(б) горкомын партийный кабинетышкыже коштыт.

Снимкыште (шола гыч пурлашке): И. И. Кисин—художник, И. П. Кичкина—киномеханик, К. К. Полевщикова—старший киномеханик, Г. В. Лебедев— кинотрестын пожарный охранын вуйлатышыже.

Фото А. Овечкинын.

Патриот-шамыч

Ваштарешем почта гыч военный еҥ куштылгын ошкыл лекте. Кенеташте паленат ыжым шукто.

— О, Яныш йолташ, Сай илымаш?—манын мыланем кидшым пуыш. Тунам иже палышым, тиде 1930 ийыште Шернур семилеткыште пырля тунемме Иван Димитриевич Чемеков йолташ улмаш. Тудо Йошкар Армий гыч Косолоп район, Шляпинский сельсовет „У пыжай" колхозыш йӧратыме аважым Екатерина Семеновнам, пошкудыштым ужаш толын. Чемеков йолташ мемнан социалистический родинан патриотшо. Тудо 1936 ийыште Йошкар Армийыш призыватлалтын. Первый полковой школым, а 1937 ийыште НКВД войск средний училищым тунемын пытарен. 1937 ийыште тудлан летейнант лӱмым присвоитлыме. Кызыт Йошкар Армийыште пожизненно служитлаш кодын. Баранович областьыште пашам ышташ кодын. 1930 ий гыч тудо Ленинский комсомолын членже.

Чемеков йолташын шольыжо-шамычат изажын примержым налын, Советский границам аралымаште активно участвоватлат. Первый шольыжо 1915 ийыште шочшо Андрей зоркий пограничник. Тудат Йошкар Армийыште пожизненно служитлаш кодын. Кыдалаш шольыжо Петр Димитриевич 1918 ийыште шочшо 1939 ийыште Йошкар Армийыш призыватлалтын, тудат пограничник. Тудо шке гражданский долгшым честно шукта, армиеш пожизненно кодаш частьышкыже заявленийым пуэн. Пытартыш шольыжт Николай 1921 ийыште шочшо Нартасский ял озанлык техникумын пытартыш курсыштыжо тунемеш. Тунеммаште отличник. Тудат шушаш ийыште Йошкар Армийыш каяш ямдылалтеш. Ныл оборонный значоклан нормым тӱрыс сдатлен.

Тыге ныл изак-шоляк - шамычланат ик шонымаш ден илат: советский калыкын эрыкан да куанымашан илышыжым шке шинча сорта семын аралымаште Йошкар Армийын почетный обязанностьшым честно шукташ.

М. Яныш.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ТЕОРИЙ ДЕНЕ ОВЛАДЕВАТЛАШ

Марксистско - ленинский наука мемнан кадр-шамычым общественный развитий шинчымаш дене вооружатла, нунылан кеч могай обстановкыштат вашке, чын ориентироватлаш да событийын ходшым палаш полша. Тиде наука дене овладеватлымаш тыгак мемнан руководящий комсомольский пашаеҥ-шамычлан, активлан путырак кугу значениян улеш.

Революционный теорий дене овладеватлымаште „ВКП(б) историй краткий курс" кугу полышым пуа. Тиде марксизм - ленинизм шинчымашын замечательный энциклопедийже.

Руководящий комсомольский пашаеҥ-шамычлан молодежь коклаште марксизм - ленинизм теорийын куатше нерген, тудын дене овладеватлыме нерген кумдан умылтарыман. Тыгак комсомольский пашаеҥ - шамыч „ВКП(б) историй краткий курсым" изучатлаш ямдылен шуктыдымым южо комсомолец - шамычымат ушыш налшаш улыт. Нунылан первояк политический кружоклаште начальный политический образованийым пуаш тыршыман. Поснак теоретически лушкыдо еҥ-шамычлан текущий политика СССР Верховный Совет VI Сессийын материалжым, международный положенийым умылтарыман.

Кузе вара мемнан руководящий комсомольский пашаеҥ-шамычна, актив марксизм-ленинизм теорий дене шкешт овладеватлат.? Вигак каласаш кӱлеш, политический уровеньыштым нӧлталшаш верч шагал тыршат.

Теве ВЛКСМ Еласал райкомын секретарьже Тадасеев йолташ кызытат 4 главам велэ „изучатла". Школьный молодежь ден пионер-шамыч отделым вуйлатыше Гордеев йолташ партий историйым изучатлаш йӧршеш тӱҥалын огыл. Тудо „мый педучилищыште изучатленам" манын моктана. Садланак вет тудо элементарный вопрос-шамычымат огеш пале. Тыгык моло секретарь-шамычат шке идейно-политический уровеньыштым шагал нӧлтат.

Тыгай еҥ - шамычлан С. М. Кировын замечательный мутшо-шамычым шарнаш кӱлеш.

„Кунам ме самообразований вопросым логална, мемнан чӱчкыдын ик аризмент — огына ярсе, кече мучко курштальштмаш, кече мучко йылме вачымвалне. Мый советоватлем, вот тиде йылмым кеч ик часлан гына вачымвач налын шуаш тыршыза, те ужыда, что нимогай шучко огеш лий, сай лиеш. Шонат, что тый шӱлештат, тыйын ӱмбачет пӱжвӱд шолемла йога — вот тиде паша".

Комсомолышто пропагандым шындыме нерген ВКП(б) ЦК ден ВЛКСМ ЦК-н пунчалыштым шуктымаш дене колхозный комсомольский организацийлаште паша эшеат начаррак. ВЛКСМ райком-шамычын секретарьышт теоретически шагал шинчыше комсомолец-шамычын политический уровеньыштым нӧлталшаш верч шагал тыршат. ВЛКСМ обкомын пропаганда ден агитаций отделже 1940 ий февраль тылызыштак теоретически шагал шинчыше комсомолец-шамыч дене Сталин йолташын биографийжым изучатлымашым организоватлыме нерген указанийым пуэн ыле. Но тидым посна ВЛКСМ райком-шамыч пеш начар шуктат. 1 апрельлан республика мучко Сталин йолташын биографийжым изучатлаш 142 кружокым создатлыме. Кружоклаште чылаже 1820 слушател уло. Нунын кокла гыч пашашке улыжат 34 кружок велэ пижын. Еласал, Кужеҥер, Сотнур ВЛКСМ райком-шамыч але марте „пашам саемдат", а теоретически шагал шинчыше колхозный молодежь дене тунеммашым организоватленыт огыл.

Тидын дене пырля южо ВЛКСМ райком-шамыч икмыняр ончык каймашым ыштеныт. ВЛКСМ Мари-Турек райком Сталин йолташын биографийжым изучатлаш 8 кружокым создатлен. Кружоклаште 228 комсомолец тунемеш. „Красный сев" (пропагандист К. К. Ласточкин йолташ) „У вий" (пропагандист Федорова йолташ) „Садер" (пропагандист Иванов йолташ) колхозлаште занятий-шамыч сайын эртат.

„Волгыдо" колхоз пеленсе (Кужеҥер район) комсомольский организацийын секретарьже Н. Капустина партий историйын V главажым изучатла. Чӱчкыдын лекцийыш, консультацийыш коштеш.

Кызыт комсомолын тӱҥ задачыже — пропаганда пашам вожгычак саемдаш, тудын дене чарныде вуйлаташ. Тудлан лийын эн первояк руководящий комсомольский пашаеҥ - шамыч шке марксизм-ленинизм основа дене овладеватлышаш улыт.

Молодежым коммунистический духеш воспитатлымаште комсомол, партийный организаций - шамычын вуйлатымышт дене, пашам кугун ыштышаш. Тудо партийлан, великий вождь Сталинлан мучашдымын преданный еҥ-шамычым ямдылышаш.

Л. П. Алатов,

ВЛКСМ Маробкомын пропаганда отделжымым вуйлатышын заместительже.

КОМСОМОЛЫН ОБОРОННЫЙ ПАШАШТЕ УЧАСТВОВАТЛЫМЫЖЕ

Чыла калыкым мобилизационный готовностьышто кучымо нерген Сталин йолташын указанийже комсомолым оборонно-физкультурный пашам виягдаш ӱжеш.

Йошкар-Ола городской комсомольский организаций оборонно-физкультурный пашам виягдымаште пашам шагал огыл ыштен.

Кызыт ола мучко 128 осоавиахим организаций шотлалтеш. Нине организацийлаште чылаже 6500 ен членлан шога, нунын кокла гыч 2 тӱжем утла комсомолец-шамыч улыт.

Тений РОКК Городской комитетым создатлыме да РОКК членшамыч дене городской конференцийым эртарыме. Олаште 3 тӱжем наре ен I ступень ГСО значоклан да 120 ен ГСО II ступень значоклан нормым сдатленыт. Тыгак 39 санитарный постым организоватлыме. Оласе РОКК первичный организаций-шамыч начар огыл кушкыт. Кызыт олаште 76 РОКК первичный организаций шотлалтеш. Организацийлаште чылаже 3.586 член уло. Пытартыш жапыште „Освод" обществын пашаштыжат икмыняр саеммаш коеш. Пашам серьезнын ыштыме дене „Освод" общество 572 енгыш шумеш кушкын.

Шуко первичный комсомольский организаций-шамыч оборонный паша дене кӱлеш семын заниматлаш тӱналыныт. Теве Педрабфак пелене комсомольский организаций (секретарьже Рыбаков йолташ) оборонно-физкультурный пашам саемдышаш верч чот кучедалеш. Оборонно-физкультурный вопрос-шамыч комитет заседанийыште обсуждатлалтыт. Осоавиахимын посна активистше-шамычым кружоклашке пенгыдемдыме улыт.

Лесной техникум пелене комсомольский организацийын секретарьже Уваров йолташ молодежь коклаште оборонный пашам начар огыл шынден.

Марисоюз пелене осоавиахим первичный организацийыште кодшо ийын оборонно-физкультурный паша лушкыдо ыле. Горком тиде организацийын пашаже нерген комсомольский организацийын секретарьже Шалагинова йолташым шке бюроэшыже колыштын. Тидын деч вара паша вож гычак саемын.

Лесной институт студент Кочергин йолташ 4-ше № школышто Ворошиловский стрелок кружокым вуйлата. Тудо 1-ой май марте 10 ЮВС значкистым ямдылаш мутым пуэн.

Спорт-молодежьын йӧратыме пашаже. Садланак тудо спорт дене кугун интересоватла. Кодшо ийыште 46 спортивный соревнованийым эртарыме. Тыште 800 ен наре участвоватлен.

Сай физкультурный коллектившамыч кенеж сезонланат ямдылалтыт. Лесотехнический институтышто футбольный секций пашам сайын ышта. Марпединститутышто легкий атлетикеческий ден гимнаст-шамычын секцийышт пашаш пижыныт. „Динамо" спортивный коллективат кенеж сезонлан ямдылалтеш.

Туге гынат ятыр организацийыште паша начар ышталтеш. Але комсомолец-шамыч 50 процентлан осоавиахим член огытыл. Госбанк пелене комсомольский организацийыште (секретарьже Фуфыгин) 47 комсомолец гыч 18 ен веле осоавиахим организацийыште членлан шога. 17 комсомолец ик оборонный значокымат огеш иметле. Тыгай положенийым Маргостеатрыште (секретарьже Семенов йолташ), Мясокомбинатыште, фруктовый вӱд заводышто да моло вереат ужаш лиеш.

Тиде ситыдымаш-шамычым пытарашаш верч комсомольский организаций-шамыч пашам ятыр ыштышаш улыт. Комсомолын уло вийжым оборонно-физкультурный пашам саемдымашке мобилизоватлен, осоавиахим организаций-шамычын пашаштым вожгычак саемдышаш улына. **Ив. Арсентьев,**

ВЛКСМ Йошкар-Ола горкомын военно-физкультурный отделжым вуйлатыше.

Нуж-Ключ средний школышто практикант Т. В. Мочалова йолташ 1 классын ученикше-шамычлан мöнгышкышт заданийым пуа.

Снимкыште (шола гыч пурлашке): К. Попова, Ш. Волков, Т. В. Мочалова (практикант) да преподаватель О. Ф. Трушкова йолташ-шамыч.

Фото **М. Чуршуковын.**

КОМСОМОЛЬСКИЙ ГРУППА

ВЛКСМ ЦК X пленумын решенийже-шамычым обсуждатлымек ятыр школлаште успеваемость нöлталтын, дисциплина пенгыдемын.

Теве Йошкар-Ола педагогический училищын II-шо „Б" классыштыже пленумын решенийжым обсуждатлымек комсомольский группын пашаже тӱнгычак саемын.

Тиде классыште 30 ученик гыч 22 ученикше Ленинско—Сталинский комсомолын членже улыт. Кызыт молышт комсомолыш пураш ямдылалтыт. Нунын дене ВЛКСМ-ын программыже ден уставшым тунеммаш эртаралтеш.

Классыште социалистический соревнованийым кумдан шарыме. Садланак III-шо чырыкыште успеваемость 99,3 процентыш шуын.

Комсомолец-шамыч Н. Шалаев, В. Бусыгин, Н. Шахтарин йолташ-шамыч чыла предмет денат „отлично" да „хорошо" отметка дене веле тунемыт. Комсомолец-шамыч тунеммаште икте-весыштлан полшат. Теве Ф. Крупин ден Н. Бабинын III-шо чырык тӱналтышыште 4 „плохо" отметкышт лийын, комсомолец-шамычын полшымышт дене III чырык мучашеш нуно „плохо" отметкыштым йӧршеш пытарышт.

Ученик-шамычын успеваемостьыштым нöлталмаште пырдыж газета кугун полшен шога. Тений 12 № газетым лукмо. Редактор Г. Хаткеевич йолташ пашам сайын ышта. Комсомольский группышто оборонно-физкультурный пашат начар огыл организоватлыме. Кажне комсомолец 2—3 оборонный значокым иметлат.

Классыште агитационно-массовый пашат сайын шындалтын. Комсомолец-шамыч СССР Верховный Совет Кудымшо Сессийын материалжым келгын изучатлат.

II-шо „Б" класс училищын переходящий йошкар знамям налын. Группорг В. П. Бусыгин йолташ тыште пашам шагал огыл ыштен.

И. П. Л.

САЙ ОБЩЕСТВЕННИК

Ронго район, Кужмарий неполный средний школын VII классыштыже тунемше-комсомолец И. В. Загайнов школышто эн сай общественниклан шотлалтеш. Тудо школьный пырдыж газетым редактироватла, драмкружокым вуйлата. Загайнов йолташын пашам сайын ыштымыже дене пырдыж газета школышто жапыштыже лектын шога. Драмкружокат пашам начар огыл ышта. Драмкружок вий дене „Шарнымаш", „Салика". „18 ий" пьеса-шамычым модын ончыктымо. Массылан спектакль пеш келшен.

Загайнов йолташын инициативыже дене, школышто пионерский уголокымат организоватлыме.

А. Беляев.

Агитатор—преподаватель М. В. Рябинов йолташ (шола гыч кумышо) „Правда" колхозын колхозникше-шамычлан международный положенийым умылтара.

Фото М. Чуршуковын.

Испытанийлан ямдылалтыт

Морко районысо школа-шамыч проверочный ден выпускной испытанийлан ямдылалташ тӱналыныт.

Педучилищыште (Директоржо Иванов йолташ) ученик-шамыч коклаште проверочный ден выпускной испытанийым эртарыме нерген РСФСР Наркомпросын инструкцийжым проработатлыме. Кызыт чыла ученик-шамыч эртыме материалым повторитлаш тӱналыныт. Испытанийлан ямдылалтше-шамычлан консультацийым организоватлыме.

Средний школышто тунемше-шамычын ачашт-авашт погынымашым эртарыме. Нуно испытаний жапыште шке йочаштлан кӱлеш условийым ышташ мутым пуэныт. Шиньша средний школыштат испытанийлан сайын ямдылалташ пижыныт. Тунемше-шамыч испытанийлан ямдылалтмаште вашваш полшат.

В. Федоров.

* *

Коклала неполный средний школышто кажне класслаште испытанийлан ямдылалташ тӱналыныт. Комсомолец Макматов, Полевщиков, Образцов да моло ученик-шамычат эртыме материалым угыч повторитлат, мöнгыштышт испытанийлан ямдылалташ расписанийым ыштеныт. Нуно чыланат испытанийым „отлично" да „хорошо" отметка дене веле сдатлаш шонат.

И. С. Росляков.

САМЫРЫК КАДР-ШАМЫЧ

7-ше апрель гыч 11-ше апрель марте Йошкар-Ола педагогический училищыште выпускной классын сплошной практикше эртыш.

Педагогический практикыште шуко ученик-шамыч методикым сайын овладеватлымышт дене урокым „отлично" да „хорошо" отметкылан пуэныт.

Теве Е. Грачев ден С. Головина (6 №—ан школышто), Н. Цыпленков (4 №—ан школышто), М. Белоусов (8 №—ан школышто) практикым „отлично" пуэныт. Тыгак практикант-шамыч тунемше-шамыч коклаште воспитательный пашамат кугу интерес дене эртарышт. Грачев йолташ урок деч вара СССР Верховный Совет VI-шо Сессийын материалжым умылтарен.

Н. Алексеев.

72

ИНОСТРАННЫЙ ТЕЛЕГРАММА-ШАМЫЧ

Норвегийыште военный дествий-шамыч

Берлин, 16 апрель. (ТАСС). Германский информационный бюро тыге увертара: Ньюгорсвольдын правительствыже да норвежский армийын командованийже Осло деч соверыштырак германский часть-шамыч ваштареш умбакыжат кучедал шогат. Норвежский король Гаакон норвежский войска-шамыч почеш кая.

Лондон, 16 апрель. (ТАСС). Рейтер агентство тыге увертара: германский войска-шамыч Тронхейм деч 20 мильлан востокыштырак, Хегрысе норвежский форт-шамычым атаковатлат. Германский войска-шамычлан умбакыжым ончык каяш пуаш огыл манын, норвежский войска-шамыч румо пушенгешамыч дене корным авыреныт.

Нью-Йорк, 16 апрель. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентство тыге увертара: тенгече йӱдым пеш виян кучедалме деч вара норвежский войска-шамыч Конгсвингер олам коден каеныт.

Германский информационный бюрон опровержонийже

Берлин, 16 апрель. (ТАСС). Германский информационный бюро тыге увертара: германский информирован круглаште Норвегийыште английский десант-шамычын высадитлалтмышт нерген англичан-шамычын увертарымашыштым опровергатлат. Германский круглаште тыге заявитлат: северный Норвегийын ик пунктыштыжо английский войска-шамычын высадитлалтмышт нерген кызыт мартеат подтверждатлалтдыме увертарымаш, очыни, Лондонысо общественный мненийым тыпландарышашлан ышталтын. Германский агентство тыге заявитла: Норвегийын эртен кайш лийдыме фиордлаштыже войска-шамычын высадитлалтмашышт, южо пунктлаште, мутат уке, лийын кертеш, но стратегический могырым ончымашт тидын дене нимогай шот ок лий. Тыгай десант-шамыч нимогай военный значенийым иметлен огыт керт. Тронхейм ден Гарвик коклаште 600 километрыште тура курыклан вер кия. Нарвик ден Тронхейм коклаште кӱртньӧ корно уке. Садлан, Германский информационный бюрон ончыктымыжо почеш, Норвегийын северыштыже оперироватлыше германский войска-шамыч ваштареш, тыгак Средний да Южный Норвегийыште, немец-шамычын кидыштышт улшо германский база-шамыч ваштареш „тиде районышто высадитлалтше английский войска-шамычын действоватлымышт нерген мутат лийын ок керт".

Квислинг правительствын отставкыш лекмыже

Осло, 16 апрель. (ТАСС). Ослошто германский посланник тыге увертарен: Тенгече Ослошто Осло губернатор Кристиансенын председательствоватлымыже дене временный административный совет шыштыме. Квислингын правительствыже отставкыш лектын. Квислинг демобилизаций шотышто уполномоченныйын обязанностьшым шукташ тӱҥалеш.

РАЗВЕДКЫШТЕ

Взвод чодра воктен шогалын. Отделенный Командир Д. М. Майков йолташ взводлан занятийын цельже нерген умылтарышат, взвод пашашке пиже.

Боевой ден политический подготовкын отличникше комсомолец Ф. С. Рыбаковын вуйлатыме ныл еҥган „противник" группа чодраште шога.

Лу минут гыч шоссе кок могырымат кок отделений разведкыш кайыш. Отделенийым-комсомолец Березин ден Смоленцев йолташ-шамыч вуйлатеныт. Разведчик-шамыч „противникын" аралалтмыжым пален налын, тудым бой деч посна пленыш налаш тыршеныт. Наблюдатель-шамыч дозорын разведкыжым эскереныт да нунын деч условный знак дене уверым налмек ядролан увертарен шогеныт.

„Корно яндар" условный знак почеш ядро шоссе корно дене эреак ончык каен. Березин йолташын отделенийже коремла дене кая. Разведчик-шамыч пласунский метод ден нушкыныт, но шинчам иктат „пыч" ыштен огыл.

— Шукшӱ омарта воктене маскироватлалтше „противникым", ужам,—дозорный Васильев командирлан увертарыш.

—„Противникым" илышнек налаш,—командир приказым пуыш. Васильев „противник" деке ышпак миенат „Стой!" кычкыралын. „Противникым" кучен ядрошко колтымо.

Смоленцевын дозорный отделенийже пушенгыште шинчыше „противникым" ужын. Тыште изиш кучедалмеке противник сдатлалтын.

Тыге № - ский частысе полковой школын курсантше-шамычын тактический занятийышт эртыш. Нуно ончыкыжым йошкар командир лӱмым честь дене нумалаш тӱҥалыт.

Клиш Березин.

С. Н. Николаевын „Вӱдшӧ йога" пьеса гыч сцена.

Снимкыште (шола гыч пурлашке): артист Лебедев Мераҥ Алексей рольышто да артистка Смирнова Саскавий рольышто.

Фото М. Чуршуковын.

Призывлан ямдылалтмаш

Пектубай район, „Чирки" колхозысо допризывник - шамыч шушаш призывлан сайын ямдылалтшаш верч февраль тылзыште социалистический обязательствым налыныт ыле. Нуно налме обязательствыштым честь дене шуктат.

Допризывник-шамыч Н. Кудрявцев, К. Кудрявцев, Г. Чеснаков, В. Пайметов да молат ныл оборонный значоклан нормым сдатленыт.

Н. М. Чеснаков.

* * *

Йошкар-Ола вечерний средний школышто тунемше допризывник-шамычат призывлан талын ямдылалтыт. Призыв марте кажне допризывник 4 оборонный значоклан нормым сдатлаш мутым пуэныт. Кызыт ПВХО, ГСО да стрелковый кружок-шамычым организоватлыме да нуно пашам сайын ыштат.

Н. В. Королев.

Первый Майым сайын эртарена

Йошкар-Ола педагогический училищын ученикше ден преподавательже-шамыч коклаште Первый Май пайремлан ямдылалтмаш кумдан шарлен.

Первый Майым эртараш комиссийым создатлыме да тудо кызыт пашашке пижын.

Ученик да преподаватель-шамыч коклаште Первый Май вашеш социалистический соревнований кумдан шарлен. Первичный осоавиахим организаций училищыште оборонный значок-шамычлан нормым массово сдатлымашым организоватлен. Кызыт ПВХО, ГСО стрелковый кружок-шамыч пашам сайын ыштат.

Первый Май нерген класслаште беседа эртаралтеш.

Пайрем вашеш школьный заданийым сылнештараш экскизым ыштыме.

29-ше апрельыште училищыште вечер лиеш. Вечерыште Первый Май нерген доклад эртаралтеш. Доклад деч вара ученик-шамычын вийышт дене кугу концерт пуалтеш. Концертыште хоровой кружок, посна ученик-шамыч выступатлаш тӱҥалыт.

Л. Ивук.

* * *

Мустай неполный средний школышто (Шернур район) тунемше ден туныктышо - шамыч Первый Майлан виян ямдылалтыт. Первый май пайремым эртарашлан 5 еҥ дене комиссийым создатлыме. Комиссий планым ыштен. Кызыт план почеш чыла кружок - шамыч пашам сайын ыштат.

Драмкружок М. Шкетанын возымо „Кодшо румбык" пьесым да хоровой кружок у муро-шамыч дене выступатлаш ямдылалтеш.

Тыгак оборонный кружок-шамычат пашам сайын ыштат. Кызыт ПВХО значоклан 60 еҥ, ГСО-лан 25 еҥ, БГСО-лан 19 еҥ, ВС-лан 10 еҥ нормым сдатленыт.

В. Г. Дмитриев.

„ПЕЧКЕ"

Мый Павловский сельсоветыш (Йошкар-Ола район) паша дене Йошкар-Ола гыч миенам. Сельсоветыш миен пурышымат, сельсовет председатель деч культурно-массовый паша нерген йодышташ тӱҥальым. Тудыжо: „тиде избачын пашаже" манын каласышат, мый денем ик шомакымат ыш пелеште. Мыят лектын избач Наумова деке ошкыльым. Тудым муын, коктын колхозлашке кайышна. Кошткын-коштын касат шуо, „Шемер вий" колхозеш каналташ лийым. Давай шонем иктаж колхозник деке малаш пурем. Тыгак ыштышым, ик пӧртышкӧ пурышым. Пӧртыштӧ шонго кугыза шкетак шинчылтеш. Пӧрт кӧргӧ ару, окнаште занавес, пырдыжыште вождьшамычын портретышт кечат. Ужат, колхозник-шамыч кузе культурно илат... Кугыза дене кутыркален шинчышым да мойын. Варажым малаш возым, мален колташ гына тӱҥалынам ыле, уремыште мурымо, шӱшкымӧ йӱк шокташ тӱҥале. Мый молодежь гулятла шонен, вес могырышкыла савырнен возым. Лӱшкымӧ йӱк утларак тыланышат чытен ыжым керт, йодым:

— Кӧ-шамыч тыге мурен коштыт, кугызай,—манам. Шонгo кугыза окнашке ончалят, пелештыш:

— Нунын кокла гыч иктыжымак велэ палем—манеш. Изиш лиймеке ешарыш:—комсомолец Вӧдыр, тудо 20 менге коклаште иктаж тошто пайремым колеш гын, керек могай паша лийже, пашам кудалта да тушко шикшалтеш. Колхозышто пашам пеш шагал ышта, утларакшым пайрамыш кошташ да малаш йӧрата. Вот „айдеме"—сырен манеш. Изиш лиймеке ойлаш тӱҥале:

— Мыланем ынде 50 ий шуэш, но тошто юлам йӧршеш кудалтенам. Кувамат 55 ияш, кызыт сорокам кудалтыш. Илыш весела, кузе моктанаш огыл—манын, кыдежышке пурыш.

Эрлашыжым эрдене мый кынельымат М. Горький лӱмеш колхозышко ошкыльым. Колхоз правленыш миен шумеке, омсаште ик рвезе еҥым, шӧрмычым кучен имне вӱташке лектын куржшым вашлийым. Правленийыш пурышымат:

— Пашада кузе кая,—йодам.

— Изишак кая—пелештыш пырдыж газета редактор.

— Комсомольский организацийын секретарьже кӧ?—Ман йодам.

— Рыбаков — пелештыш рвезе еҥ.

— Кушто тудо?

— Теве шӧрмычым кучен куржталешт — манеш тудак.

— Кушко кайнеже?

— „Печке" пайрам ышташ — манеш.

Мый тидым кольымат ӧрым, неужели, шовем комсомолец тошто юлам алят кудалтен огыл.

Икмыняр жап гыч, тамак пижыкташ Рыбаков правленийыш пурыш. Тудын пурмеке: — Молан тый алят тошто юлам от кудалте? манам.

— Мом ыштет, ватым налат гын шкат шинчат да кает — манын пелештышат, Рыбаков лектын кайыш. Чынак Рыбаков кок имныым вӱден имне вӱта гыч нангайыш. Але марте комсомолец-шамычлан тошто пайремым пайрамлымаш тиде пеш кугу намыс, а комсомольский организацийын секретарьже, Рыбаков гай, ӱдырым сӱан дене налын да „печке" пайремым кудалыштмашым райкомол ончалмаш.

ВЛКСМ Йошкар-Ола райком массово-политический пашам молодежь коклаште начар ышта. Садланак вет комсомолец-шамыч тӱрлӧ „печке" пайремым кудалыштыт... Тидын нерген ВЛКСМ Йошкар-Ола райком мом пала гын?.

Арс. Кошкин.

Отв. редакторын заместительже—*В. М. БОРИСОВ.*

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, № комнаты 69—70, № телефона 90.

Упол. Главлита МАССР А—353. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.